

Emanuele Sgherri
 Altgriechisch für Philosophie-Studierende
 Freie Universität
 3. Teil

III.1.	Die o-Deklination	29
III.1.1.	<i>Maskulina lat. arguitio, refutatio, confutatio</i>	29
III.1.2.	"Ασκησις.....	29
III.1.3.	<i>Feminina methodus, via</i>	30
III.1.4.	"Ασκησις.....	30
III.1.5.	<i>Neutra simul totum</i>	30
III.1.6.	"Ασκησις.....	30
III.1.7.	<i>Προσέχετε τὸν νοῦν</i>	30
III.1.8.	<i>Oxytona sillogismus</i>	31
III.1.9.	"Ασκησις.....	31
III.1.10.	"Ασκησις.....	31
III.1.11.	"Ασκησις.....	31
III.2.	Kontracta der 2. und der 1. Deklination.....	32
III.2.1.	<i>intellectus</i>	32
III.2.2.	<i>Προσέχετε τὸν νοῦν</i>	32
III.2.3.	<i>terra</i>	33
III.2.4.	"Ασκησις.....	33
III.2.5.	"Ασκησις.....	33
III.3.	Adjektive 1. Klasse.....	34
III.3.1.	"Ασκησις.....	34
III.3.2.	"Ασκησις	35

III.1. Die o-Deklination

III.1.1.Maskulina lat. *arguitio, refutatio, confutatio*

	S.		P.	
N.	ὁ	ἔλεγχ- ος	οἱ	ἔλεγχ- οι
G.	τοῦ	ἐλέγχ- ου	τῶν	ἐλέγχ- ων
D.	τῷ	ἐλέγχ- ω	τοῖς	ἐλέγχ- οῖς
A.	τὸν	ἔλεγχ- ον	τούς	ἐλέγχ- ούς
V.	ᾧ	ἔλεγχ- ε	ᾧ	ἔλεγχ- οι

III.1.2."Ασκησις

Deklinieren Sie: κόσμος *mundus*, λόγος *ratio* (*reor, ratus sum, reri* rechnen, Dt. raten), *verbum, sermo, oratio*, νόμος *lex* (*lego* zusammenlesen), χρόνος *tempus*.

III.1.3. *Feminina methodus, via*

N.	ἡ	μέθοδ- ος	αἱ	μέθοδ- οι
G.	τῆς	μεθόδ- ου	τῶν	μεθόδ- ων
D.	τῇ	μεθόδ- ω	ταῖς	μεθόδ- οῖς
A.	τὴν	μέθοδ- ον	τὰς	μεθόδ- οὺς
V.	ᾧ	μέθοδ- ε	ᾧ	μέθοδ- οι

III.1.4. Ἕ Άσκησις

Deklinieren Sie ἡ διάλεκτος *loquela*, ἡ κάθοδος (*ἄνοδος*), ἡ πάροδος.

III.1.5. *Neutra simul totum*

	S.		P.	
N.	τὸ	σύνολ- ον	τὰ	σύνολ- α
G.	τοῦ	συνόλ- ου	τῶν	συνόλ- ων
D.	τῷ	συνόλ- ω	τοῖς	συνόλ- οῖς
A.	τὸ	σύνολ- ον	τὰ	σύνολ- α
V.	ᾧ	σύνολ- ον	ᾧ	σύνολ- α

III.1.6. Ἕ Άσκησις

Deklinieren Sie:

τὸ ἔργον *opus*, *operatio*, *actus*, *factum*, τὸ ὅλον *totum*, τὸ μέσον *medium*, τὸ μέτρον *metrum*, *mensura*, τὸ πρῶτον *primum*, τὸ στοιχείον *elementum*, τὸ φαινόμενον *manifestum*.

III.1.7. Προσέχετε τὸν νοῦν

Ist das Subjekt ein Neutrum Plural wird das Verb in der 3. Person

Singular konjugiert: Τὰ τέκνα φιλεῖται (Die Kinder “wird” geliebt).

III.1.8.Oxytona sillogismus

G. und D. sind immer Perispomena:

	S.	P.
N.	ὁ συλλογισμ-ός οἱ	συλλογισμ-οί
G.	τοῦ συλλογισμ-οῦ τῶν	συλλογισμ-ῶν
D.	τῷ συλλογισμ-ῷ τοῖς	συλλογισμ-οῖς
A.	τὸν συλλογισμ-όν τοὺς	συλλογισμ-οὺς

III.1.9.”Ασκησις

Deklinieren Sie: τὸ ἀγαθόν *bonum*, ὁ ἀριθμός *numerus*, ὁ θεός *deus*, ἡ ὁδός *via*.

III.1.10.”Ασκησις

1)	τοῦ	ἀριθμοῦ	λόγου	
2)	τὸν			νόμον
3)	τῷ		λόγῳ	
4)	ὁ			νόμος
5)	τῶν		λόγων	
6)	τοῖς	ἀριθμοῖς		
7)	τοὺς		λόγους	
8)	οἱ			νόμοι

III.1.11.”Ασκησις

1)			στοιχείου
2)		ἔργον	
3)	φαινόμενα		
4)		ἔργων	
5)			στοιχείοις
6)	φαινομένῳ		

III.2. Kontracta der 2. und der 1. Deklination

Kontraktionstafeln

α	=	$\bar{\alpha}$	α	=	η
α	=	α	α	=	η
α	+		ϵ	+	$\alpha\iota$ = $\alpha\iota$
		$\alpha\iota$			$\omicron\upsilon$ = $\omicron\upsilon$
		$\omicron$			ω = ω
		ω			ω = ω

$\omicron$	+	ϵ	=	$\omicron\upsilon$	ϵ	+	$\omicron$	=	$\omicron\upsilon$
$\omicron$	+	$\omicron$	=	$\omicron\upsilon$	ϵ	+	$\omicron\upsilon$	=	$\omicron\upsilon$
$\omicron$	+	$\omicron\upsilon$	=	$\omicron\upsilon$	ϵ	+	$\omicron\iota$	=	$\omicron\iota$
$\omicron$	+	$\omicron\iota$	=	$\omicron\iota$	ϵ	+	ω	=	ω
$\omicron$	+	ω	=	ω	ϵ	+	ω	=	ω
$\omicron$	+	ω	=	ω	ϵ	+	α	=	$\bar{\alpha}$

III.2.1.intellectus

	S.				P.			
N.	$\acute{\omicron}$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\varsigma$	>	$\nu\omicron\upsilon\varsigma$	$\omicron\acute{\iota}$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\iota$ > $\nu\omicron\acute{\iota}$
G.	$\tau\omicron\upsilon$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\upsilon$	>	$\nu\omicron\upsilon$	$\tau\acute{\omega}\nu$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omega\nu$ > $\nu\acute{\omega}\nu$
D.	$\tau\acute{\omega}$	$\nu\acute{\omicron}$ -	ω	>	$\nu\acute{\omega}$	$\tau\omicron\acute{\iota}\varsigma$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\iota\varsigma$ > $\nu\omicron\acute{\iota}\varsigma$
A.	$\tau\omicron\nu$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\nu$	>	$\nu\omicron\upsilon\nu$	$\tau\omicron\upsilon\varsigma$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\upsilon\varsigma$ > $\nu\omicron\upsilon\varsigma$
V.	$\acute{\omega}$	$\nu\acute{\omicron}$ -	ϵ	>	$\nu\omicron\upsilon$	$\acute{\omega}$	$\nu\acute{\omicron}$ -	$\omicron\iota$ > $\nu\omicron\acute{\iota}$

III.2.2.Προσέχετε τὸν νοῦν

$\nu\acute{\omicron}\omicron\varsigma$ (ionisch), $\nu\omicron\upsilon\varsigma$ (attisch) “Zweifelloos ein altererbtes Verbalnomen (vgl. $\lambda\acute{\omicron}\gamma\omicron\varsigma$), obwohl eine sichere Anknüpfung fehlt. Die alte nicht unmögliche Verbindung mit germ., z.B. got *snutrs* “weise, klug” (L. Meier, KZ 5, 368) ist von Schwyzer Festschr. Kretschmer

247 ff. wieder aufgenommen und weiter ausgebaut worden unter Annahme einer Grundbed. “Spürsinn” von angebl. *snu-* “schnuppern”, das auch in *νύος*, lat. *nurus* “Schwiegertochter” und *nubo* “heiraten” (mit Anspielung auf den Schnuffelkuß, eine Sitte der Verwandtenkusses) vorliegen soll, eine Hypothese, die weit über das Beweisbare hinausgeht.” (Frisk, Hj., *Griechisches Etymologisches Wörterbuch*, 1960-72, S.323).

νοέω riechen, wahrnehmen, verstehen. Bei Aristoteles wird der νοῦς das intuitive Vermögen. Argos der Hund von Odysseus (Hom. Ὀδυσσεία ρ 300-3): “Da lag denn Argos der Hund voll Ungeziefers, wie Hunde es haben. Jetzt doch, als er Odysseus spürte/schnupperte, der nahe herankam (ὥς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντας), fing er an mit dem Schwanze zu wendeln und senkte die Ohren.”

III.2.3.terra

S.			
N.	ῆ	γέ- α	> γῆ
G.	τῆς	γέ- ας	> γῆς
D.	τῇ	γέ- α	> γῇ
A.	τὴν	γέ- αν	> γῆν

III.2.4.” Ασκησης

Ins Latein übersetzen:

Ἐν οἴνῳ ἀλήθειά ἐστιν.

III.2.5.” Ασκησης

Übersetzen Sie:

Ἡ τύχη τῶν ἀνθρώπων ἄρχει,¹ οὐχ οἱ ἄνθρωποι τῆς τύχης

Λύπης ἰατρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις ὁ λόγος.

Οἱ τῶν φίλων λόγοι τοὺς νόσους τῶν ψυχῶν θεραπεύουσιν.

¹ ἄρχω + Gen.= herrschen.

Νόμιζε τοὺς φίλους ἀδελφοὺς εἶναι.

Αἱ συμφοραὶ τῶν φίλων σωφρονίζουσι τοὺς ἀνθρώπους

Εἰ ἔχεις φίλον, νόμιζε θησαυρὸν ἔχειν.

Αἱ συμφοραὶ δοκιμάζουσι τὰς τῶν φίλων ψυχὰς.

III.3. Adjektive 1. Klasse

1) Mit 3 Ausgängen: 1a. M. -ος, F. -ᾶ, N. -ον

1b. M. -ος, F. -η, N. -ον

2) Mit 2 Ausgängen: M. u. F. -ος, N. -ον

III.3.1. Ἀσκησις

Schreiben Sie die Akzenten

	M. S.	F. S.	N. S.	M. P.	F. P.	N. P.
N.	δικαι- ος	δικαι- ᾶ	δικαι- ον	δικαι- οι	δίκαι- αι	δικαι- α
G.	δικαι- ου	δικαι- ᾶς	δικαι- ου	δικαι- ων	δικαί- ων	δικαι- ων
D.	δικαι- ω	δικαι- ᾱ	δικαι- ω	δικαι- οισ	δικαι- αισ	δικαι- οισ
A.	δικαι- ον	δικαι- ᾶν	δικαι- ον	δικαι- ους	δικαι- ας	δικαι- α
V.	δικαι- ε	δικαι- ᾶ	δικαι- ον	δικαι- οι	δικαι- αι	δικαι- α

	M. S.	F. S.	N.S.	M.P.	F.P.	N.P.
N.	πρωτ- ος	πρωτ- η	πρωτ- ον	πρωτ- οι	πρωτ- αι	πρωτ- α
G.	πρωτ- ου	πρωτ- ης	πρωτ- ου	πρωτ- ων	πρώτ- ων	πρωτ- ων
D.	πρωτ- ω	πρωτ- η	πρωτ- ω	πρωτ- οισ	πρωτ- αισ	πρωτ- οισ
A.	πρωτ- ον	πρωτ- ην	πρωτ- ον	πρωτ- ους	πρωτ- ας	πρωτ- α
V.	πρωτ- ε	πρωτ- η	πρωτ- ον	πρωτ- οι	πρωτ- αι	πρωτ- α

	M. u. F. S.	N.S.	M.u.F. P.	N.P.
N.	φρονιμ- ος	φρονιμ- ον	φρονιμ- οι	φρονιμ- α
G.	φρονιμ- ου	φρονιμ- ου	φρονιμ- ων	φρονιμ- ων
D.	φρονιμ- ω	φρονιμ- ω	φρονιμ- οισ	φρονιμ- οισ
A.	φρονιμ- ον	φρονιμ- ον	φρονιμ- ους	φρονιμ- α
V.	φρονιμ- ε	φρονιμ- ον	φρονιμ- οι	φρονιμ- α

III.3.2'. Ασκήσεις

Lesen Sie vor und ergänzen Sie die Übersetzung:

Ethica Nicomachea**ARISTOTELES et CORPUS ARISTOTELICUM****ΗΘΙΚΩΝ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΩΝ**

Θ

"1155a".3

Μετὰ δὲ ταῦτα περὶ φιλίας ἔποιτ' ἂν διελθεῖν· ἔστι

Nach

diesen Sachen

würde es folgen zu

reden

γὰρ ἀρετὴ τις ἢ μετ' ἀρετῆς,² ἔτι δ' ἀναγκαιότατον εἰς τὸν

irgendwelche oder

noch

(Superlativ)

βίον. ἄνευ γὰρ φίλων οὐδεὶς ἔλοιτ' ἂν ζῆν, ἔχων τὰ λοιπὰ

würde man wählen zu leben, besitzend

² μετὰ + Gen. = "mit"; μετὰ + Akk. = "nach".

die übrigen
ἀγαθὰ πάντα.

alle: ...

"1155a".11

ἐν πενίᾳ τε καὶ ταῖς λοιπαῖς δυστυχίαις μόνην
übrigen
 einzige

οἴονται καταφυγὴν εἶναι τοὺς φίλους. καὶ νέοις δὲ πρὸς τὸ
den Jungen das

ἀναμάρτητον καὶ πρεσβυτέροις πρὸς θεραπείαν καὶ τὸ ἐλ-
keine-Fehler-machen den Alten
das Fehlen

λείπον τῆς πράξεως δι' ἀσθένειαν βοηθείας, τοῖς τ' ἐν ἀκμῇ
 der Aktivität wegen Schwäche Hilfe
 den Erwachsenen

πρὸς τὰς καλὰς πράξεις· ὁὖν τε δύο ἔρχομένῳ· καὶ γὰρ
Taten "wenn zwei miteinander
gehen... (Dual!)"

νοῆσαι καὶ πράξαι δυνατότεροι. φύσει τ' ἐνυπάρχειν ἔοικε
zum Denken zum Tun fähiger
Naturgemäß scheint

πρὸς τὸ γεγεννημένον τῷ γεννήσαντι καὶ πρὸς τὸ γεννῆσαν
gegenüber dem Erzeugten im Erzeuger
Erzeuger

τῷ γεννηθέντι, οὐ μόνον ἐν ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ ἐν ὄρνεσι
im Erzeugten
Vögeln

καὶ τοῖς πλείστοις τῶν ζώων, καὶ τοῖς ὁμοεθνεσὶ πρὸς ἄλ-
 meisten
 Gleichartigen gegenseitig

"1155a".20

ληλα, καὶ μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις, ὅθεν τοὺς φιланθρώπους

am meisten

von daher

ἐπαινοῦμεν. ἴδοι δ' ἂν τις καὶ ἐν ταῖς πλάναις ὥς οἰκείον

sehen würde

jeder

Reisen

verwandt

ἅπας ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ καὶ φίλον. ἔοικε δὲ καὶ τὰς πό-

jeder

scheint

Staaten

ΛΕΙΣ συνέχειν ἢ φιλία, καὶ οἱ νομοθέται μᾶλλον περὶ αὐτὴν

beisammenzuhalten

Gesetzgeber mehr sie

σπουδάζειν ἢ τὴν δικαιοσύνην· ἢ γὰρ ὁμόνοια ὁμοίον τι τῇ

sich bemühen als

Eintracht ähnlich etwa

φιλία ἔοικεν εἶναι, ταύτης δὲ μάλιστ' ἐφίενται καὶ τὴν στά-

scheint

ihr

am

meisten nach-streben

Zwietracht

σιν ἔχθραν οὖσαν μάλιστα ἐξελαύνουσιν· καὶ φίλων μὲν ὄντων

Feindschaft seiend

vertreiben

seienden

Genitivus absolutus³

οὐδὲν δεῖ δικαιοσύνης, δίκαιοι δ' ὄντες προσδέονται φιλίας,

nichts bedarf

seiend brauchen sie

καὶ τῶν δικαίων τὸ μάλιστα φιλικὸν εἶναι δοκεῖ. οὐ μόνον

am meisten (δίκαιον)

zu sein scheint nicht nur

δ' ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ καλόν· τοὺς γὰρ φιλοφίλους

die denn, die die Freunden lieben,

"1155a".30

ἐπαινοῦμεν, ἢ τε πολυφιλία δοκεῖ τῶν καλῶν ἔν τι εἶναι·

welches viele Freunden Haben

eine Sache

καὶ ἔτι τοὺς αὐτοὺς οἴονται ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ φίλους.

noch dieselbe

Männer

³ Der Genitivus absolutus entspricht dem Ablativus absolutus im Lateinischen.
Kopiervorlage. Bitte nicht mitnehmen!